

פרשת כי תשא

גליון מספר 116

שבת הראי"ה

ליקוטים מתורתו של הצדיק והחסיד, מרא דארעא דישראל, שר התורה ורועה ישראל
רבי אברהם יצחק הכהן קוק זצ"ל

אורות הפרשה

וּפְקַדְתִּי עֲלֵהֶם חַטָּאתָם וּלְבַב לָדוֹן.

"לולא חטא העגל היו האומות יושבות ארץ ישראל משלימות עם ישראל ומודות להם, כי שם ד' הנקרא עליהם היה מעורר בהן יראת הרוממות, ולא היתה שום שיטת מלחמה נוהגת, וההשפעה היתה הולכת בדרכי שלום כבימות המשיח. רק החטא גרם ונתאחר הדבר אלפי שנים, וכל מסבות העולם הנן אחוזות זו בזו להביא את אור ד' בעולם, וחטא העגל ימחה לגמרי וממילא כל רואיהם יכירום כי הם זרע ברך ד', והעולם יתוקן באורח שלום ורגשי אהבה, ונעם ד' יוחש בכל לבב, לענג רוח ולעדן נשמה ולכל בהם תחיה נפש כל חי" [מרוך הראי"ה, 'שמונה קבצים' קובץ ו' פסקה קכג].

ד'... אַרְךְ אַפִּים וְלֵדָה, וְ.

"להוקיר את האמצעיים המביאים למטרה נשאה מעבר מזה, ולהיות העין

פונה תמיד אל עצמותה של המטרה מעבר מזה, ולרומם ע"י הצפיה את האמצעיים עצמם אל רוממותה של המטרה, היא הפרוגרמה (התכנית) התדירית של מהלך החיים באשרם הפנימי, הפונה אל הקודש. כל מה שהננו הולכים וקרבים לדרכי ד' צור כל העולמים, כן הוקרת האמצעיים כולם מתגברת בקרבנו. כשהננו משתוממים על ארך הרוח, על מדת ארך אפים הנשגבה המתגלה בהמון כל המעשים וכל היצורים - מזעירות הזעירות, [...] עד גדולת הגודל ועד פאר התפארת, והכל הולך ומתקשר בשלשלת של אמצעיים משולבים למטרה עליונה. ומרוב אונים ואמיץ כוח איש לא נעדר - כל מה שאנו מתעמקים יותר בחזון עולם זה, מתגברת בקרבנו המידה של הוקרת האמצעיים. כשהננו משקיפים על עמל האדם הפרטי והכללי, על יצרי הלב, על הרשעה ועל הכסילות, על המדות הרעות, על הרציחות, על העקמימיות שהם נגלים לנו במהלך התולדה האנושית, ובפרטיות בזמן שהעתים מגלים את מרירותם, והננו נושאים את עינינו למרחוק לדעה את אחרית המטרה של כל הסיבוב האיום הזה, הרינו מכירים את הוקרת האמצעיים עד היכן היא מגעת, והננו למדים מזה עד כמה הננו צריכים להוקיר את כל האמצעיים הכשרים, הקרובים והרחוקים, שהם מגיעים אותנו ואת הכל למטרה הרוממה, ששם חביון עז ד' אור הקודש מאיר בהודו" [שם, ח' לג].

אורות הראי"ה

מרוך הראי"ה ורבי מנחם נתן אויערבך זצ"ל (פרק ט')

צעירים רבים היו מבכרים לבוא לביתו לסדר חופה וקידושין, מפני היחס הלבבי והנפשי שהיו פוגשים. וכמעט בכל יום היו מעמידים בביתו חופה, ויש אשר גם שתים ושלוש ביום אחד. בדבריו המעודדים הוא ידע לקרב גם יהודים רחוקים מתורה, והיה מחזקם באמונה ובמצוות.

עבודת האדמה תביא ל'קץ המגולה'

סיפרנו בגליונות הקודמים גם על אהבת הארץ שקיננה בליבו של הרמ"נ, ועל פעילותו הרבה בישוב הארץ. הוא היה מהמייסדים הראשונים של הרבה שכונות בירושלים.

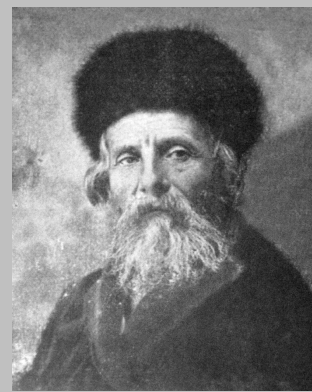
בשנת תרל"ה, בביקורו האחרון של משה מונטיפיורי בארץ ישראל, לאחר שכבר הוחל בהקמת הישוב מחוץ לחומת ירושלים ע"י ר' יוסף ריבלין וחבריו, תססה אז

בשורות 'המזרחי'

מיד אחרי מלחמת העולם הראשונה נתן הרמ"נ אויערבך את ידו לתנועת 'המזרחי', והיה משתתף באספות המזרחי ובמועצותיו. כמוהו היה רבים מרבני ירושלים בני הישוב הישן, שהצטרפו לתנועה חרדית ציונית זו, ביניהם: הרב יוסף גרשון הורביץ זצ"ל, רבה של שכונת ושיבת מאה שערים. הרב יצחק צבי ריבלין זצ"ל, רבה של שכונת זכרון משה, ועוד.

"הרב של החלוצים"

במזגו העדין ובמדותיו התרומיות, ביחוד במנהגו לקבל את כל אדם בסבר פנים יפות ובלבביות נפשית נדיה, לקח את לבבות החלוצים הצעירים. הם כבדוהו עד מאוד, והיו מבאי ביתו, עד שהיו מהם שקראו לו "הרב של החלוצים". וזוגת

גדולי ישראל מראשי 'המזרחי' בירושלים. מימין לשמאל: הגאון ר' יוסף גרשון הורביץ זצ"ל, רבה של שכונת ושיבת מאה שערים וי"ר הועד הכללי. הגאון ר' יצחק צבי ריבלין זצ"ל, רבה של זכרון משה. הגאון ר' יצחק יעקב וכטפויגל זצ"ל, ראש ישיבת מאה שערים. הגאון ר' מנחם נתן אויערבך זצ"ל, רבה של שכונת מזכרת משה.

ספר חדש

בהוצאת 'אור האורות':

חורבת רבי יהודה החסיד

בית הכנסת הגדול 'בית יעקב',

ת"ת וישיבת עץ חיים

בנשיאות מרן הראי"ה קוק זצ"ל

כולל סיפורים, אגרות וכתבים ממרן הראי"ה

המתפרסמים לראשונה

לרכישת הספר:

דוא"ל: reiyaa@gmail.com

או להתקשר למספר: 0546-573-528

ביהכנ"ס הגדול בחורבת ר' יהודה החסיד

תפלת החג

תתקיים ביום הראשון לחג הפסח

בהשתתפות רבני וראשי העדה ואחינו עוליהרגל

רבנו הגדול האדיר ראש רבני איי ואב"ד פעיה"ק ת"ז

אנדרהם 'צחק הכהן קוק'

ישא משא לכבוד חג חרותנו
ולכבוד עוליהרגל

חזן ביהכנ"ס ר' ישראל ברדקי נ"י

יעבור לפני התיבה בלויית מקהלת ילדים

הקדל מוזמן להשתתף
בהמוניו בתפלת החג

זמן התחלת התפלה בשעה 7:45

© כל הזכויות שמורות לארכיון 'אור האורות'

בקרב תושבי ירושלים השאיפה לעבודת האדמה. במאמריו בעתון 'הלבנון', תאר ר' יוסף ריבלין, עד כמה עזה השאיפה הזו אצל בני ירושלים, ובין היתר כתב כך: "שאלו נא את הגביר ר' שמואל מאנטאגו הי"ו, שליח הועד דלונדון אחד מאותם שהיו קשורים לשוב הארץ, אם לא סבוהו אנשים למאות לבקש עבודת שדה וזרם, אם לא הלכו אנשים אחריו עד הירדן להראות את הארץ ואת ירוחו, אשר עומדת על הממכר, ועצמה חשקת רבים מאתנו לקנותה כי טובה הארץ מאוד מאוד, ארץ זבת חלב ודבש, ואיה איפה פי דובר עתק על יושבי ירושלים בלא הודע ואשמו?"

וסיפר הרמ"נ, שהוא נכח כאשר מאות אנשים סבו את מונטגו ודרשו ממנו עבודת האדמה, ועיקר תשובת בני ירושלים על שאלותיו הייתה, שהם דבקים באמונתם שעבודת האדמה ונטיעות בארץ ישראל יביאו ל'קץ המגולה' [חזון ציון' עמ' 127].

עם ר' זרח ברנט

נוסף כן, כי הרמ"נ היה מחותן עם אחד מראשי בוני הארץ המפורסמים ביותר: ר' זרח ברנט זצ"ל. בהקדמת ספר זכרונו, מספר ר' זרח על חגיגת היובל שנערכה לכבודו, בה השתתפו מרן הראי"ה ואף מחותנו הרמ"נ:

"בשנת תרפ"ב כאשר נסתיימה תקופה של יובל שנים מיום עלותי לארץ ישראל, ערכו לי ידידי ובני משפחתי חגיגת יובל נהדרה אשר נתנה כבוד למסדריה, הם קיימו בי בעצמי את רצוני ומחשבותי לעודד ולאמץ את ידי בוני וחלוצי הישוב. בחגיגה זו השתתפו בנוכחותם ובשליחת צירים ומכתבים כל ראשי הישוב היהודי בארץ ישראל וידידי, מהנציב העליון, ועד המושלים המקומיים, הגאונים הגדולים הרב קוק והרב זוננפלד ומחותני הגאון הגדול הרב מנחם נתן אורבך - מיירושלים, וכל ראשי המוסדות הישוב הקודם בארבע ארצות הקודש, ירושלים, חברון, צפת וטבריא, וכן ראשי הועדים ושלטונות העירות העבריות, והרבה הרבה דברי שבח נשמעו בחגיגה ההיא, ואמנם ראויים הם הדברים ההם וכל הכבוד וההדר שחלקו לי בתור אחד מראשוני המיסדים של הישוב לאמץ את ידי החלוצים בכל מחנות הישוב, לכל עבודת התקומה וההתבצרות בארץ הקודש".

אגב, ר' זרח ברנט היה ידיד קרוב למרן הראי"ה, בתקופת כהונת הראי"ה כרבם של בני יפו והמושבות. הם גם הקימו יחד את ישיבת 'אור זורח' שביפו.

"כאילו למדתי ב'חובות הלבבות'"

אחד מידידי של מרן הראי"ה, היה המקובל הרב פינחס הכהן לינטופ זצ"ל, רבה של כירי. בחלופת האגרות ביניהם ישנם כירורים בסתרי תורה, ודיונים בכעיות הדור. באחד ממכתביו, כותב הרב לינטופ כך:

"לכבוד ידיד נפשי, הרב הגאון הגדול, ספרא רבה ומעמיק בנסתרות, גבור חיל באפרתה ושר צבא, מו"ה אברהם יצחק הכהן, הגאב"ד דק"ק יפו שליט"א. בשבוע שעבר קבלתי קובץ מאמרי בשם 'עקבי הצאן' - תודה רבה על מנחתו. קראתי בהגיון לב ונפש אחת ושתיים, ומשנה שמחה שמחתי עליו. כי אמנם וכינו לגבור חיל, אשר לא פחד על נפשו, לצאת על שדה מערכת הספרות בפנים חדשות ותכנית חדשה, בלי פחד ומורא מן הנרגנים. כבודו חונן מתולדתו בנפש שירית ופיוטית, מילדותו התרגשה נפשו ביראת הרוממות, מעומק השירה וההגיון אשר בספרי חכמינו הספרדים הראשונים, ובפרט ספר החסיד בעל 'חובות הלבבות' במליצתו הנפלאה, לקח לבבו, וכן ספריו של מורנו הרמב"ם קנו את לבבו" [חיי הראי"ה' עמ' רנד].

רושם עקבותיו של ספר חובות הלבבות בכתבי הראי"ה, עולה גם מתוך מכתב של הרמ"נ אוערבך אל הרצי"ה קוק:

"מכתב הקודש של מרן אביו ואביו ישראל שליט"א - קראתי בו ושנתי ושלשתי, ותודה רבה שזיכני בו, ובפרט בימי הרחמים והסליחות, שלדעתי יצאתי בו ידי חובתי כאילו למדתי איהו פרקים בחובות הלבבות, וראויים שפתי צדק אלה להאיר ולהפיץ מעינותיהם דוקא בעשרת ימי תשובה" [נשם. הנוסח המלא של מכתב מעניין זה, והרקע לכתיבתו, לא ידוע לנו].

ישיבת "אורות אביב"

בדרום תל אביב

- ✓ תוכנית לימוד מתוכננת ומוגדרת, עם יעדים לימודיים לכל תלמיד ע"פ יכולתו.
- ✓ לימוד מעמיק ומקיף עם מעגלי חזרות.
- ✓ אווירה משפחתית חמה ואוהדת.

לפרטים: הרב אטינגר: 050-8822088 הרב יובל: 052-8119291

העלון יוצא לאור בסיוע
'דפרי שיר' -
הדוכן שלך לספרי קודש
ומוסיקה יהודית.
להזמנות: 077-3220338

סניפים:
תחנה מרכזית י-ם.
אצ"ל 60 ר"ג.
איכילוב 8 פ"ת.

העלון יוצא לאור ע"י ארגון 'אור האורות' להפצת תורת הגה"צ
הראי"ה קוק זיע"א

שאלות ותגובות ניתן לשלוח לכתובת: רח' הרב צבי יהודה 6
דירה 3 בת-ים, או בדוא"ל: reiyaa@gmail.com
או להתקשר למספר: 0546-573-528

ניתן לקרוא את העלון גם באתר: www.yeshiva.org.il
ניתן לקבל את העלון במייל מדי שבוע

אור האורות

תרבות יהודית מקורית